ΑΡΙΘ. 22 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1922

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ 12
ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΚΔΟΤΗΣ

EON

REVUE BI-MENSUELLE METAPHYSIQUE ET PHILOSOPHIQUE

12, RUE NAVARIN, ATHÈNES

Editeur--Directeur: A. HADJIAPOSTOLOU

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 50

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ :

1ον) LE CENTRE DE L' EQUILIBRE MONDIAL, ὑπὸ ***Ἀντωνίου Φ. Χαλᾶ***. Τιμᾶται Δρχ. 20.

2ον) ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ Ἢ ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ὑπὸ ***Ἀντωνίου Φ. Χαλᾶ***. Τιμᾶται Δρχ. 6.

Ἀμφότερα εὑρίσκονται καὶ πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας. Ἀποστέλλονται εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Προετοιμάζονται ὑπὸ τοῦ ἰδίου :

3ον) ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΝ ΤΗ ΝΕΩΤΕΡΑ ΦΥΣΙΚΗ (Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

4ον) ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΓΝΩΣΤΑΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ.

ΑΡΙΘ. 22 — 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1922

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ
ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ 12
ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΚΔΟΤΗΣ

Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα δὲν ἐπιστρέφονται	**ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ** *Ἐσωτερικοῦ Δρ. 12.—* *Αἰγύπτου Γ, Δ. 50.—* *Ἀμερικῆς Δολ. 2.50*	*Αἱ ἐπιστολαὶ ἐν γένει πρὸς τὴν διεύθυνσιν*

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΤΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΔΟΓΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Τὰ ψυχολογικὰ δόγματα τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων συνεχέοντο μὲ τὰ μεταφυσικὰ καὶ ἠθικὰ αὐτῶν δόγματα.

Οὕτω ὁ Σωκράτης διδάσκει ὅτι ἡ ψυχὴ διακρίνεται τοῦ σώματος καὶ προώρισται νὰ ἐπιζῇ εἰς αὐτό. καὶ τῇ ἀποδίδει δύο μεγάλας ἰδιότητας ἐντελῶς ἀντιθέτους πρὸς ἄλληλας, ἤτοι 1ον) Τὰς αἰσθήσεις δι' ὧν ἡ ψυχὴ γνωρίζει τὰ ἰδιαίτερα πράγματα, ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τὰ λαμβάνει ὡς ἀντικείμενα τῶν ἐνεργειῶν της· καὶ 2ον) Τὸ πνεῦμα ἢ τὸν λόγον δι' οὗ γνωρίζουσα τὰς γενικὰς οὐσίας, προσαρτᾶται εἰς αὐτάς, καὶ ποιεῖ ἐξ αὐτῶν τὰς κινητηρίους αἰτίας καὶ τοὺς κανόνας τῆς διαγωγῆς της. Ἅπασα ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἀποτελεῖται ἐκ τῆς διαπάλης τῶν δύο τούτων ἰδιοτήτων· καὶ τῶν ἀντιθέτων αὐτων τάσεων μόνον ὁ λόγος τείνει ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ ὑπερισχύῃ τῶν αἰσθήσεων. Πᾶν σφᾶλμα εἶναι μία πλάνη, καὶ πᾶσα πλάνη προέρχεται ἐκ τῆς ἀγνοίας· οὐδεὶς εἶναι κακὸς ἐκ θελήσεως. Ἡ φιλοσοφία αὕτη τοῦ Σωκράτους ἥτις ὡς εἴδομεν συνίσταται εἰς τὴν ἀντίθεσιν τῶν ἐνεργειῶν τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ πνεύματος προΐσταται ὅλης τῆς ἀρχαίας ψυχολογίας.

Ἐν τούτοις ὁ Πλάτων μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἰδιοτήτων, ἃς καλεῖ λόγον καὶ ἐπιθυμίαν προσθέτει καὶ μίαν τρίτην ἣν καλεῖ καρδίαν ἢ θυμόν, καὶ ἣν περιγράφει σχεδὸν ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς θελήσεως ἐξαιρέσει ὅτι δὲν τῇ ἀποδίδει οὐδὲν τὸ προσομοιάζον πρὸς τὴν ἐλευθέραν θέλησιν. Ἐξ ἄλλου ὑπονοεῖ τὴν ψυχὴν ὡς ὂν μεταφυσικόν, ὡς οὐσίαν ἀθάνατον, ἥτις προέζησεν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν, πρὶν νὰ ὑπενδυθῇ τὸ ὑλικὸν σῶμα, ἥτις δὲν προσκτᾶ, δὲν ἐπεξεργάζεται τὰς γνώσεις της, ἀλλ' ἥτις τὰς ἀνευρίσκει καὶ τὰς ἀνασυνιστᾶ δι' εἴδους τινος ἀναμνήσεως, καὶ ἥτις ὅταν ὑπακούει εἰς τὸν φυσικὸν νόμον προσπαθεῖ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἀπόλυτον μονάδα ἐξ ἧς παρήχθη.

Ἡ ψυχολογία τοῦ Ἀριστοτέλους, ἂν καὶ ἀφίνει εὐρύτερον στάδιον εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν φαινομένων, ἐν τούτοις συνδέεται στενώτατα μὲ τὴν μεταφυσικήν του. Αὕτη ἐφαρμόζει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν γενικὴν θεωρίαν τοῦ ὄντος, ὅπερ συντίθεται ἀδιαιρέτως ἐξ ὕλης, σχήματος δυνάμεως καὶ ἐνεργείας. Ἡ ψυχὴ εἶναι τὸ οὐσιῶδες σχῆμα τοῦ ὀργανωθέντος σώματος ὅπερ ἔχει τὴν ζωὴν ἐν δυνάμει· διὰ τοῦ περιφήμου τούτου θεωρήματος ὁ Ἀριστοτέλης θέτει τὴν ψυχὴν ἐν τῇ Φύσει, ἐξ ἧς τὴν εἶχε ἀπομακρύνει κατά τι ἡ δοξασία τοῦ Πλάτωνος. Ἡ ψυχὴ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην λαμβάνει τὴν θέσιν της εἰς τὴν σειρὰν τῶν κινητικῶν καὶ ὀργανωτικῶν δυνάμεων, αἵτινες ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῆς Φύσεως εἰς τὸ ἕτερον κινοῦσι καὶ ζωογονοῦσι τὴν ὕλην ἀπὸ τοῦ ὀρυκτοῦ μέχρι τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ψυχὴ πρὶν νὰ γίνῃ ἡ ἀρχὴ τῆς σκέψεως, εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ζωῆς. Μεταξὺ τῆς ζωῆς καὶ τῆς καθαρᾶς σκέψεως παρεντίθεται ἡ αἴσθησις· ἡ ψυχὴ κέκτηται λοιπὸν ἐκτὸς τῶν ζωϊκῶν λειτουργειῶν της, αἰσθητικὰς καὶ διανοητικὰς ἐνεργείας. Εἰς τὰς αἰσθητικὰς ἐνεργείας προσαρτῶνται ὄχι μόνον αἱ αἰσθήσεις, ἀλλ' ἡ μνήμη, ἡ φαντασία, τὰ πάθη, καὶ πᾶν ὅτι ἐνυπάρχει ἐν ἡμῖν παράλογον καὶ αὐτόματον. Εἰς τὰς διανοητικὰς ἐνεργείας προσαρτῶνται αἱ πράξεις τῆς λογικῆς καὶ τῆς θελήσεως. Ἂν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης δὲν διαβλέπει ἐν τῇ θελήσει ἢ τὴν πρακτικὴν χρῆσιν τοῦ πνεύματος, ἀναγνωρίζει ἐν τούτοις ἐν αὐτῇ τὴν δύναμιν τῆς ἐκλογῆς [illegible]

συγκεχυμένη συναίνεσις, τὸ πάθος εἰς ἔκτροπος λόγος.

Ἡ ψυχολογία τῶν Ἐπικουρείων εἶναι ὑλιστική. Κατ' αὐτοὺς ἡ ψυχὴ εἶναι ἓν ἄθροισμα λεπτοτάτων ἀτόμων· πᾶσα γνῶσις προέρχεται ἐκ τῆς αἰσθήσεως· ἡ αἴσθησις προέρχεται ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν ἐξωτερικῶν ἀτόμων πρὸς τὰ ἄτομα τῆς ψυχῆς. Ἐν τούτοις τὰ ἄτομα δὲν εἶναι ὑπηρέται τοῦ ἀπολύτου πεπρωμένου, δύνανται νὰ μεταβάλωσιν αὐθορμήτως τὴν διεύθυνσιν τῶν κινήσεών των καὶ ἡ ἐκτροπή των αὕτη γίνεται ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας.

Ἐν συνόλῳ, μάτην ἐζήτουν εἰς τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν μίαν ψυχολογίαν ἀνεξάρτητον, βασιζομένην ἀποκλειστικῶς ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τῶν γεγονότων· πᾶσα ἡ ψυχολογία τῶν ἀρχαίων εἶναι παράρτημα τῆς μεταφυσικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς.

Ὁ μεσαίων ἐκαλλιέργησεν ὀλιγώτερον τὴν ψυχολογίαν ἀπὸ τὴν λογικήν. Ὁ Ἅγιος Θωμᾶς ἀναπαράγει τὰ ψυχολογικὰ δόγματα τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλ' οἱ μυστικοὶ χριστιανοί, διάδοχοι τῶν Ἀλεξανδρινῶν, ἐργαζόμενοι εἰς τὸ νὰ ἀναπτύξωσι τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν ἕξιν τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐξετάσεως τῆς συνειδήσεως, προσηλωμένοι νὰ παράγωσι καὶ νὰ περιγράψωσι, τὰς καταστάσεις ταύτας τῆς ψυχῆς σχεδὸν ἀγνώστους ὑπὸ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, τὴν ἔκστασιν, τὴν πίστιν, τὴν θυσίαν κτλ. αἵτινες ἀποκαλύπτουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἑτέρας ἰδιότητας βαθυτέρας τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ πνεύματος, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ παρασκευάσωσι τὴν νεωτέραν ψυχολογιαν. Αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Descartes ὅστις πρῶτος ἀποχωρίζει καὶ διαφωτίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ψυχολογικοῦ φαινομένου, ἀντιθέτων εἰς αὐτὸ τὴν κίνησιν ἢ τὸ διάστημα καὶ τὴν σκέψιν, ἀλλ' ἀκόμη ἀποκαθιστᾶ εἰς τὴν παλαιὰν Σωκρατικὴν καὶ Ἀριστοτελικὴν ἀντίθεσιν τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς νοήσεως τὴν ἀπείρως μᾶλλον ἑλκυστικὴν ἀντίθεσιν τῆς νοήσεως καὶ τῆς βουλήσεως. Ἐπὶ τῆς ἀντιθέσεως ταύτης τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας, τοῦ λόγου καὶ τοῦ αἰσθήματος τῶν διανοητικῶν καὶ ἐνεργητικῶν ἰδιοτήτων τοῦ θεωρητικοῦ καὶ τοῦ πρακτικοῦ λόγου, τῆς βεβαιότητος καὶ τῆς πίστεως, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἠθικῆς κτλ. ὁλόκληρος ἡ νεωτέρα φιλοσοφία ἀπὸ τοῦ Πασκὰλ μέχρι τοῦ Καντίου ταλαντεύεται ἔκτοτε. Συγχρόνως ἡ Καρτεσιανὴ Σχολὴ ἱδρύει τὴν φυσιολογικὴν ψυχολογίαν, καὶ θεωροῦσα συστηματικῶς ὅλας τὰς καταστάσεις τῆς ψυχῆς ὡς ἀμεταβλήτως συνδεομένας μὲ ὀργανικὰς κινήσεις, καὶ ὁ Malebranche δεικνύει, πολὺ πρὸ τῆς Ἀγγλικῆς ψυχολογικῆς Σχολῆς, τὴν μεγίστην ἐνέργειαν τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἰδεῶν ἐν τῇ διανοητικῇ ζωῇ. Ὁ Spinoza διατείνεται ὅτι πραγματεύεται τὰς πράξεις καὶ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ γραμμῶν, περὶ ἐπιφανειῶν καὶ περὶ στερεῶν σωμάτων· ἀλλ' ὅ,τι ὑπάρχει τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὸ ἔργον του εἶναι ἡ σύλληψις τῆς οὐσιαστικῆς μονάδος τῆς ψυχικῆς καταστάσεως καὶ τῆς συνοδευούσης ταύτην ὀρ-

γανικῆς καταστάσεως αἵτινες εἰσὶν ἐκφάνσεις διάφοροι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς αὐσίας.

Ὁ Λεϊδνιτιὸς (Leibniz) συντελεῖ ἐπίσης εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νεωτέρας ψυχολογίας διὰ τῆς ἐννοίας τῶν ἀσυνειδήτων ψυχολογικῶν φαινομένων. Μὲ τὸν Berkeley, Locke, Hume καὶ Condillac ἡ θεωρία τῆς σπουδασθείσης γνώσεως εἴτε ἐν τῇ ὑφῇ της καὶ τῇ ἀρχῇ της εἴτε εἰς τὸ ὕψος της καὶ τὴν ἀξίαν της, τίθεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς νεωτέρας ψυχολογίας. Ὁ Berkeley κάμνει λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τῆς αἰσθητῆς ἀντιλήψεως καὶ ἀποδεικνύει ὅτι πᾶν ὅτι γνωρίζομεν περὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἀντικειμένων ἀνάγεται εἰς τὰς αἰσθήσεις ἃς δεχόμεθα ἐκ τῆς παρουσίας των. Ὁ Locke ἀποσυνθέτει ἅπασαν τὴν γνῶσιν ἡμῶν εἰς ἰδέας μᾶλλον ἢ ἧττον περιπλέκους καὶ τοποθετεῖ τὴν ἀρχὴν ὅλων τῶν ἁπλῶν ἰδεῶν εἰς τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν σκέψιν. Ὁ Hume ἀνασυνιστῶν συστηματικῶς ὅλας τὰς οὐσιώδεις ἰδέας, ἰδέαν τῆς οὐσίας, ἰδέαν τῆς αἰτίας, ἰδέαν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἰδέαν τοῦ ἑαυτοῦ, ἰδέαν τοῦ Θεοῦ, μὲ μόνα τὰ δεδομένα τῶν ἀρχικῶν ἐντυπώσεων καὶ τῶν ἰχνῶν ἃς αὗται ἐγκαταλείπουσι εἰς τὴν μνήμην του. Ὁ Condillac τέλος δὲν ἀποδέχεται εἰμὴ μίαν ἀρχικὴν πρᾶξιν, τὴν αἴσθησιν εἰς ἣν ἀνάγει τὴν σκέψιν καὶ ἐξ ἧς ὑποθέτει ὅτι ἐκπέμπονται ὅλαι αἱ ἰδιότητες τῆς ψυχῆς. ὡς καὶ αἱ ἠθικαὶ ἰδιότητες, ἤτοι ἡ εὐχαρίστησις, ἡ θλίψις, ἡ ἀνάγκη, ἡ ἐπιθυμία, ἡ θέλησις καὶ αἱ διανοητικαὶ ἰδιότητες.

Ἡ ψυχολογία αὕτη λίαν ἁπλοποιημένη προκαλεῖ τὴν τριπλῆν ἀντίδρασιν τοῦ Καντίου ἐν Γερμανίᾳ, τοῦ Reid ἐν Ἀγγλίᾳ τοῦ Maine de Biran καὶ τοῦ Royer-Collard ἐν Γαλλίᾳ Τοῦ Καντίου ἡ ψυχολογία βασίζεται ἐπὶ τῆς διακρίσεως τῆς ἐπιδεκτικότητος τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ αὐτομάτου τῆς διανοίας. Αἱ αἰσθήσεις παρέχουσι τὴν ὕλην τῆς γνώσεως ἡ διάνοια ἐπιβάλλει τὸ σχῆμα εἰς αὐτὴν τὴν ὕλην. Εἰς τὴν διάνοιαν μάλιστα ὁ Κάντιος ἀποδέχεται δύο βαθμούς, τὴν νόησιν ἥτις ἐνεργεῖ ἀμέσως ἐπὶ τῶν δεδομένων τῶν αἰσθήσεων, καὶ τὸν λόγον ὅστις ἀποχωρίζεται τούτων καὶ απομακρύνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐτῶν, εἴτε ἐν τῇ θεωρητικῇ εἴτε ἐν τῇ πρακτικῇ χρήσει αὐτῶν, ὅπου συνταυτίζεται μετὰ τῆς θελήσεως. Ἡ Σκωτικὴ Σχολὴ τῆς ὁποίας ὁ Reid εἶναι ὁ ἀρχηγός, ὑπερασπίζεται τουναντίον ὅτι ἡ ψυχολογία δὲν πρέπει νὰ βασίζηται ἐπὶ μόνης τῆς παρατηρήσεως τῶν πράξεων τῆς ψυχῆς οἷαι ἀποκαλύπτονται εἰς τὴν συνείδησιν, διερμηνευομένην ὑπὸ τῆς κοινῆς αἰσθήσεως. Ὁ Maine de Biran ἀνακαλύπτει ἐν τῇ ψυχῇ τὴν προσπάθειαν καὶ ἀποδέχεται τὴν ψυχολογίαν τῆς θελήσεως. Ἡ ἐκλεκτικὴ Σχολὴ τοῦ Victor Cousin, τοῦ Jouffroy, τοῦ Damiron, τοῦ Ad. Garnier κτλ. συνδέει εἰς ἓν σύστημα τὰ δόγματα τοῦ Καντίου, τῶν Σκώτων καὶ τοῦ Maine de Biran. Οἱ νεώτεροι ψυχολόγοι ὡς ὁ Taine, ὁ Ribot ὁ Pierre Janet, ὁ Binet καὶ ἄλλοι τείνουσι νὰ κατατάξωσι τὴν ψυχολογίαν εἰς τὰς πειραματικὰς ἐπιστήμας.

ΧΡΟΝΟΣ

C. FLAMMARION

Ο ΜΕΤΑΨΥΧΙΣΜΟΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ*

(Κατὰ μετάφρασιν Π. Γράβιγγερ)

Πλειστάκις παρετηρήθη ὅτι τινὲς χρονολογοῦσι τὴν ἀρχὴν τῶν πνευματιστικῶν φαινομένων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Δδων Fox (ἀπὸ τοῦ 1847) καὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπιδημίας τῶν κινουμένων τραπεζῶν τοῦ 1853 ὁπότε καὶ ἀνεφάνη ὁ ἀπόστολος τοῦ νεωτέρου πνευματισμοῦ ὁ Allan Kardec. Πράγματι ὅμως, ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα ἀνευρίσκονται ἀπὸ τῶν πρώτων σελίδων τῆς ἀρχαιοτάτης ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος.

Χωρὶς νὰ ἀναδράμωμεν πρὸς τὴν ἀστρολογίαν τῶν Χαλδαίων ἢ εἰς τὰς ἀρχαιότητας τῶν Ἀσσυρίων, δυνάμεθα νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἡ Ἱερὰ Βίβλος, ἣν δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν εἶναι μία τῶν μᾶλλον ἀρχαιοτέρων ἱστοριῶν. Πολλάκις, ἀναγιγνώσκοντες αὐτήν, θὰ συναντήσωμεν ψυχικὰ πειράματα, ἅτινα μέχρι τοῦδε ἐθεωρῶμεν ὡς νεώτερα, ἂν καὶ καταλέγωνται εἰς ἀρχαιοτάτας ἡμερομηνίας. Εἶναι πλήρης σχέσεων πνευμάτων, ἀγγέλων, δαιμόνων καὶ πάσης φύσεως ἐμφανίσεων. Ἡ ἐπίκλησις τῶν τεθνεώτων εἶναι ρητῶς ἀπηγορευμένη, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὑπῆρξε κάποτε ἐν μεγίστῃ ἐξαπλώσει. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὅμως ταύτην, βλέπομεν τὸν Σαοὺλ νὰ ἐπικαλῆται τὴν σκιὰν τοῦ Σαμουὴλ ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Πυθίας τοῦ Ἐνδωρος.

Ἂς ἀνοίξωμεν τὸ 1ον βιβλίον τοῦ Σαμουήλ, ἐν τῷ κεφαλαίῳ 7· θὰ ἀναγνώσωμεν ὅτι ὁ Σαούλ, φοβηθεὶς τὴν εἰσβολὴν τοῦ στρατεύματος τῶν Φιλισταίων, ἐπικαλεῖται τὴν γνώμην τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ τί μέλλει νὰ πράξῃ, ἀλλὰ δὲν λαμβάνει οὐδεμίαν τοιαύτην ἀπάντησιν «οὔτε δι' ὀνείρου, οὔτε δι' ἱερέων, οὔτε ὑπὸ προφητῶν». Καὶ ἰδοὺ τί λαμβάνει χώραν κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν:

«Τότε, εἶπεν ὁ Σαοὺλ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἔχουσαν πνεῦμα μαντείας, διὰ νὰ ὑπάγω καὶ ἐρωτήσω αὐτήν. Καὶ οἱ δοῦλοι εἶπον πρὸς αὐτόν: Ἰδοὺ εἶναι ἐν Ἐνδὼρ γυνή τις ἔχουσα πνεῦμα μαντείας.

» Καὶ μετεσχηματίσθη ὁ Σαούλ, καὶ ἐνεδύθη ἄλλα ἱμάτια, ὑπῆγεν δὲ αὐτὸς καὶ δύο ἄλλοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἦλθον πρὸς τὴν γυναῖκα διὰ νυκτὸς καὶ εἶπε: Μάντευσον, παρακαλῶ, εἰς ἐμὲ διὰ τοῦ πνεύματος τῆς μαντείας, καὶ ἀνεβίβασόν μοι ὅντινα σοὶ εἴπω.

» Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ σὺ εἰξεύρεις ὅσα ἔκαμεν ὁ Σαούλ, τίνι τρόπῳ ἐξωλόθρευσε τοὺς ἔχοντας πνεῦμα μαντείας καὶ τοὺς μάγους, ἐκ τοῦ τόπου· διατί λοιπὸν σὺ παγιδεύεις τὴν

* Τὸ ἄνω ἄρθρον ἐλήφθη ἐκ τῆς Παρισινῆς Revue Spirite.

ζωήν μου, διὰ νὰ μὲ θανατώσωσι;

» Καὶ ὤμοσε πρὸς αὐτὴν ὁ Σαοὺλ εἰς τὸν Κύριον, λέγων· Ζῇ Κύριος, δὲν θέλει σὲ συμβῇ οὐδὲν κακὸν διὰ τοῦτο.

» Τότε ἠρώτησεν ἡ γυνή. Τίνα νὰ σοὶ ἀναβιβάσω;

» Καὶ εἶπεν οὗτος· Τὸν Σαμουὴλ ἀνεβίβασέ μοι.

» Καὶ ὅτε εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουήλ, ἐβόησε διὰ φωνῆς μεγάλης· καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν Σαούλ· Διατί μὲ ἠπάτησες; καὶ σὺ εἶσαι ὁ Σαούλ.

» Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς· Μὴ φοβοῦ· τί εἶδες λοιπόν;

» Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν Σαούλ· Θεοὺς εἶδον ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς.

» Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· Τίς εἶναι ἡ μορφὴ αὐτοῦ;

» Ἡ δὲ εἶπε· Γέρων τις ἀναβαίνει καὶ εἶναι περιτετυλιγμένος με ἐπένδυμα.

» Καὶ ἐγνώρισεν ὁ Σαοὺλ ὅτι ἦτο ὁ Σαμουήλ, καὶ ἔκυψε κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν καὶ προσεκύνησε.

» Εἶπε τότε ὁ Σαμουὴλ πρὸς τὸν Σαούλ· Διατί μὲ παρηνώχλησας ὥστε νὰ μὲ κάμῃς νὰ ἀναβῶ;

» Καὶ ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Σαούλ· Εὑρίσκομαι ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ· διότι οἱ Φιλισταῖοι πολεμοῦσιν ἐναντίον μου, καὶ ὁ Θεὸς ἀπεμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ, καὶ δὲν μοὶ ἀποκρίνεται πλέον, οὔτε διὰ προφητῶν οὔτε δι' ἐνυπνίων· διὰ τοῦτο σὲ ἐκάλεσα, νὰ μοῦ φανερώσῃς τί νὰ πράξω.

» Τότε εἶπεν ὁ Σαμουήλ· Διατί λοιπὸν ἐρωτᾷς ἐμέ, ἀφοῦ ὁ Κύριος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ σοῦ, καὶ ἔγεινεν ἐχθρός σου; Ὁ Κύριος βεβαίως ἔκαμεν εἰς ἑαυτὸν ὡς ἐλάλησε δι' ἐμοῦ· διότι ἐξέσχισε τὴν βασιλείαν ἀπὸ τῆς χειρός σου καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν πλησίον σου τὸν Δαβίδ, καὶ θέλει παραδώσει ὁ Κύριος καὶ τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Φιλισταίων.

» Τότε ἔπεσεν ὁ Σαοὺλ εὐθὺς ὅλος ἐξηπλωμένος κατὰ γῆς· διότι κατετρόμαξεν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Σαμουήλ· καὶ δύναμις δὲν ἦτο ἐν αὐτῷ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε φάγει ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

» Ἡ γυνὴ ἔφερεν ἐκλεκτὴν τροφὴν εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς δούλους του, οἵτινες ἀφοῦ ἔφαγον, ἐσηκώθησαν καὶ ἀνεχώρησαν τὴν νύκτα ἐκείνην».

Τοιαύτη εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἀναπαράστασις ὑπὸ τῆς Βίβλου τῆς ἐπικλήσεως τοῦ Σαμουήλ. Τί ἆρά γε τὸ ἀληθὲς ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἢ μᾶλλον τῷ ἐπεισοδίῳ τούτῳ; Τὸ πᾶν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν: ψευδῆ πολιτικὴν ἐφεύρεσιν τοῦ συγγραφέως τῆς διηγήσεως ταύτης· μεγαλοποίησιν μυστικῆς τινος συνεντεύξεως· ἀπάτην μιᾶς μαγίσσης· σκηνὴν ἐγγαστριμυθίας· εὐπιστίαν τοῦ ἐκφοβισμένου βασιλέως, πιστεύοντος ἐν τῇ ταραχῇ του ὡς ἀναγνωρίζοντος τὸν Σαμουὴλ μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς Πυθίας. Βεβαίως τὸ πᾶν δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν, ἀλλ' ὅμως δυνάμεθα ἐπίσης νὰ παραδε-

χθῶμεν ὅτι τὸ διήγημα τοῦτο δὲν εἶναι ἁπλοῦν μυθιστορηματικὸν διήγημα πεπλασμένον, καὶ ὅτι ἡ ἐπίκλησις ἐγένετο ἀκριβῶς ὅπως περιεγράφη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς μεσαζούσης τοῦ Ἔνδωρος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως ἡ Βιβλικὴ αὕτη περικοπὴ μᾶς δίδει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι καὶ κατ' ἐκείνην ἀκόμη τὴν ἐποχὴν ἐπίστευον εἰς τὸ δυνατὸν τοῦ πράγματος, οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ Ἱερὰ Βίβλος εἶναι σοβαρὰ συγγραφή. Ἄρα αἱ ἐπικλίσεις τῶν τεθνεώτων ἐγένετο ἀκόμη πρὸ τριῶν χιλιετηρίδων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς μας.

Δὲν δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ ἀναφέρωμεν τοὺς Ἑβραίους χωρὶς νὰ ἐνθυμηθῶμεν τοὺς Αἰγυπτίους τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἢ καὶ ἀκόμη μεμακρυσμένους. Ἀκόμη περισσότερον τὰ χρονικὰ τῶν μεγάλων καὶ ἐνδόξων δυναστικῶν τῶν Αἰγυπτίων δεικνύουσιν ἡμῖν μόνιμον σύνδεσιν τῶν νεκρῶν μετὰ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τῆς ζωῆς. Ἡ θρησκεία των ἐδίδασκεν ὅτι ἡ μέλλουσα ζωὴ ἦτο συνέχισις τῆς παρούσης, μετὰ τῶν αὐτῶν στοιχείων καὶ τῶν αὐτῶν ἐθίμων. Δὲν εὗρον ἄλλως τε πρὸ ὀλίγου μόλις (τὸ 1920) εἰς τὰς ἀρχαίας νεκροπόλεις τῶν Θηβῶν — τῆς Αἰγύπτου — ἐν μικρογραφίᾳ, πρόσωπα, ζῶα, πράγματα, οἰκίας κ.τ.τ. ἐπιτεθειμένα πλησίον τῶν μομιῶν ἵνα μὴ τυχὸν ἐλλείψωσιν ἀπο τὸν κάτοχον αὐτῶν κατὰ τὴν δευτέραν ζωήν; Οὐδεὶς ἄλλως τε ἀγνοεῖ τὰ ἱερὰ ἔντυπα (rites) τῆς αἰγυπτιακῆς θρησκείας πρὸ τεσσάρων περίπου χιλιετηρίδων.

Ἐπίστευον οὗτοι, λέγομεν, ὅτι ἡ μέλλουσα ζωὴ ἦτο ἡ συνέχισις τῆς παρούσης. Ἦτο ἆρά γε ἁπλῶς ἡ συνέχεια τῶν συνήθων μας εἰδῶν; Εἶχον ἴσως λάβει, εἰς ἀνάλογα πρὸς τὰ σημερινὰ τοῦ πνευματισμοῦ πειράματα, φανταστικάς τινας ὑπεργείους ἐπικοινωνίας; Εἶναι ἀξιοπαρατήρητον ὅτι πλεῖστοι σύγχρονοι πνευματισταὶ ὑποστηρίζουσιν, στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν λεγομένων τῶν μεσαζόντων, ὅτι καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ὑπάρχουσιν οἰκίαι καὶ ἐπίγεια ἔθιμα, τὴν γνώμην δὲ ταύτην ἀκολουθοῦσιν οἱ σοφώτεροι. [1])

Ὅθεν τὸ πρόβλημά μας ἀπασχολεῖ ἅπαντας τοὺς αἰῶνας. Ἡ σήμερον καλουμένη τηλεπάθεια ἦτο κοινὸν σχεδὸν σημεῖον τῆς ἀρχαίας συγγραφῆς. Τὰ ἔργα τοῦ Ὁμήρου, [2]) τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Βιργιλίου, [3]) τοῦ Κικέρωνος [4]) θέτουσι πλειστάκις ἐπὶ σκηνῆς ἐκδηλώσεις θνησκόντων ἢ τεθνεώτων, ἐμφανίσεις, ἐπικλίσεις, πραγματοποιήσεις ὀνείρων. . . .

Ὁ Κικέρων παρουσιάζει ἐν τῷ βιβλίῳ του: De divinatione, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Τιβερίου Γράκχου εἰς τὸν ἀδελφόν του, τὸ

---

1) Οὕτω π. χ. ὁ υἱὸς τοῦ Sir Oliver Lodge, Ραϋμόνδος, φονευθεὶς τῷ 1915 ἐν τῷ πολέμῳ καὶ περιγράφων, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ πατρός του, τὸν νέον κόσμον, λέγει ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἐκεῖ χωρία, ὁδοί, οἰκίαι κτλ. ὡς ἐὰν περιέγραφε τὸν κόσμον τοῦτον Σ. Μ.

2) Βλ. τὸ στοιχεῖον Ν τῆς Ὀδυσσείας τὸ ἐπιγραφόμενον «Νέκυια». Σ. Μ.

3) Αἰνείας Σ. Μ.

4) Somni um Scipionis Σ. Μ.

όνειρον τοῦ Σιμωνίδου ἐν τῷ ὁποίῳ ἀντημείβετο διὰ τὴν σωτηρίαν ἑνὸς ναυαγήσαντος εὑρεθέντος εἰς τὰς ἀκτὰς καὶ κυρίως τὸ συμβὰν τοῦ ταξειδιώτου τῶν Μεγάρων ὅπερ ἀνέφερον ἐν τῇ «*Οὐρανίᾳ*» [1]).

Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο τῶν δύο ταξειδιωτῶν τῶν Μεγάρων ἀνεφέρθη ὡσαύτως ὑπὸ ἀριθμοῦ ἄλλων λατίνων συγγραφέων, καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ Βαλερίου Μαξίμου, ὅστις ἔζη κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Τιβερίου, ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ δὲ δημοτικότης αὐτοῦ δεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ ἔτρεφον οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι ἡμῶν πρὸς τὰς τοιαύτας σχέσεις.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ

Η ΜΑΓΕΙΑ
ΚΑΙ Η ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΟΤΗΤΟΣ

Ἀφιέρωσον τὴν ζωήν σου εἰς
τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας
J. J. Rousseau

Α΄ Τί ἐστὶ Μαγεία;

α') *Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις.*— Εἰς πάντας θὰ εἶναι γνωστὴ ἡ λέξις «Μαγεία», ἐν τούτοις ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι γνῶσιν τοῦ ζητήματος τούτου καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν αὕτη παρουσιάζεται.

Διὰ τοῦ παρόντος θὰ προσπαθήσω ὅπως δώσω, ὅσον τὸ δυνατόν, γνώσεις τινας ἐπὶ τῆς ἥκιστα γνωστῆς ἐπιστήμης ταύτης.

Πρὶν ἢ εἰσέλθω εἰς τὸ κυρίως θέμα τοῦ ἄρθρου τούτου θὰ προτάξω ὅτι, ἡ ἐν γένει χρῆσις τῆς Μαγείας χάνεται εἰς τὰ βάθη τοῦ παρελθόντος. Μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις ὅτι ἡ ἐπιστήμη αὕτη ἐκαλλιεργεῖτο ἀπὸ τῆς 7ης π. χ. χιλιετηρίδος.

Πρῶτοι θέσαντες εἰς φῶς καὶ ἀναγαγόντες τὴν Μαγείαν εἰς ἐπιστήμην, φαίνεται ὅτι ὑπῆρξαν πανάρχαιοι Ἀκκαδικοί τινες ἢ Τουρανικοὶ λαοί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐδιδάχθησαν ταύτην οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Χαλδαῖοι, ὡς τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ πλακῶν ἀνευρεθεισῶν κατὰ τὸν 7ον αἰῶνα π. χ. ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Νενευὴ ἐφ' ὧν ἀνευρίσκοντο ἀναγεγραμμένοι οἱ σχετικοὶ ἐξορκισμοὶ καὶ αἱ ὁδηγίαι. Μετὰ τοὺς Χαλδαίους, ἐξήσκησαν τὴν Μαγείαν οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, διὰ τούτων δὲ διεδόθη εἰς ἅπαντα τὸν σήμερον γνωστὸν κόσμον.

1) Τὸ θαυμάσιον τοῦτο διήγημα τοῦ Flammarion δύναταί τις νὰ ἀναγνώσῃ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, δημοσιευόμενον ἐν τῷ παρ' ἡμῖν περιοδικῷ «Ἐπιστημονικὴ Ἠχώ».
Ἀθῆναι. Ἔτος 1922.

Πράγματι εὐκολώτατα δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν πληθώραν παραδειγμάτων μαγικῶν ἐπιδράσεων, ἐπισυμβάντων τόσον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Ἰσπανίαν, Ἀφρικήν, ὅσον καὶ τὰς Ἀντίλλας νήσους, εἰς τὴν Ἀμερικήν, Νέαν-Καληδονίαν, Βόρνεον, Καμβοδηγίαν (Cambodge), Δαχομέην κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἡ Μαγεία ἀνέκαθεν ἐξησκήθη εὐρέως, οὐχὶ ὅμως ὅσον κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἐν Γαλλίᾳ· ὑπῆρξαν περιστάσεις τῇ ἀληθείᾳ, καθ' ἃς ἅπαντες ἠσχολήθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, οἱ μὲν διὰ νὰ βοηθήσωσι καὶ ἰατρεύσωσι τὸν πλησίον των ἀπὸ ἀνιάτων νόσων βοηθείᾳ ἐξορκισμῶν καὶ ἄλλων μαγικῶν μέσων, ἄλλοι δὲ τοὐναντίον διὰ νὰ βλάψωσιν αὐτὸν δι' εἰδικῶν ἐπίσης πρὸς τοῦτο μέσων.

Μεταξὺ τῶν διακριθέντων μάγων θὰ ἀναφέρωμεν τοὺς ἀρχαίους ἀφ' ἑνός: Πυθαγόραν, Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα καὶ Σίμωνα τὸν Μάγον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοὺς κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ μετέπειτα ἀκμάσαντας, δόκτορα Φαῦστον, Κορνήλιον Ἀγρίππαν, Παράκελσον, ὡς καὶ τὸν περίφημον κόμητα Cagliostro (Joseph Balsamo).

β') *Διαίρεσις τῆς Μαγείας.* — Καὶ ἤδη δέον νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ ἐν γένει Μαγεία διαιρεῖται εἰς δύο μερίδας: εἰς τὴν *Λευκὴν Μαγείαν* ἀφ' ἑνός, ἔργον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ὑπό τινος προσώπου ἐνέργεια πρὸς ἀνακούφησιν καὶ ἴασιν ἀπό τινος ἀνιάτου ἀσθενείας ἄλλου τινὸς προσώπου, καὶ εἰς τὴν *Μαύρην Μαγείαν*, ἢ *βασκανείαν* ἢ ἀκόμη καὶ *μαγγανείαν* (envoûtement), καθ' ἣν τὸ πρῶτον πρόσωπον προσπαθεῖ δι' ἰδίων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μέσων, νὰ βλάψῃ ἕτερον πρόσωπον.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀσχοληθῶ ἐνταῦθα περὶ τῆς πρώτης κατηγορίας, δηλ. τῆς λευκῆς μαγείας, περὶ ἧς οὐδεμία ἐπιστημονικὴ βάσις ἔχει μέχρι σήμερον τεθῇ. Ἀρκοῦμαι μόνον νὰ εἴπω ὅτι, τῇ βοηθείᾳ ταύτης ἀποθεραπευόμενοι ἀσθενεῖς, ἔπασχον οὐχὶ μόνον ἀπὸ ἀπροσδιορίστους νόσους, αἵτινες, ὡς ἐκ τούτου, ἐξελαμβάνοντο ὡς ὀφειλόμεναι εἰς βασκανείαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κοινοτάτας ἄλλας παθολογικὰς παθήσεις ὡς εἶναι τὰ νοσήματα τῶν σπλάχνων, ἡ δυσεντερία, τὰ διάφορα οἰδήματα, ἡ λέπρα ὡς καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ λοιμώδεις νόσοι.

Δὲν πρέπει μ' ὅλα ταῦτα νὰ φαίνηται εἰς τὸν ἀναγνώστην παράξενος ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον χρησιμοποίησις τῆς λευκῆς μαγείας κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθότι, ὑπάρχουσι καὶ σήμερον ἀκόμη πλεῖστα ὅσα παραδείγματα τοιαύτης φύσεως, ἅτινα, θεωροῦμεν ἐπιπολαίως ὡς φυσικώτατα, ἂν καὶ ὀφείλονται καθαρῶς εἰς μαγικὰς πράξεις, Οὕτω π. χ. αἱ παρ' ἡμῖν τελούμεναι διάφοροι *λειτανεῖαι*, πρὸς κατάπαυσιν οἱασδήποτε φύσεως λοιμοῦ, εἶναι πρᾶξις μαγγανείας. Ὡσαύτως τὰ διάφορα «ἐξόρκια», ὡς ταῦτα ἐκλήθησαν, εἶναι ἐνέργειαι μαγικῆς προελεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι συνηθιζόμενον διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ γάλακτος μιᾶς μητρός: ἡ ἀπαγγελία τοῦ *Πάτερ ἡμῶν* «ἀνάποδα».

γ') *Ἡ Μαύρη Μαγεία ἢ ἡ Βασκανεία.* — Ἰδοὺ πῶς, ὁ δόκτωρ

René Crushet, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μπορντώ, ὁρίζει τὴν βασκανείαν: «Ἡ βασκανεία σκοπὸν ἔχει κυρίως τὴν ἐξ ἀποστάσεως πρόκλησιν ὀδύνης ἢ καὶ θανάτου ἐπί τινος προσώπου μέσῳ κηρίνου τινος εἰδώλου τοῦ πρὸς βασκανείαν ὑποδεικνυομένου προσώπου. Τὸ εἴδωλον τοῦτο δυνατὸν νὰ μεταφερθῇ εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας χιλιομέτρων, ὡς ἐπίσης ἀπὸ μιᾶς πόλεως εἰς ἄλλην ἢ ἀπό τινος κράτους εἰς τὸ ἄλλο, τέλος δέ, γενικοποιοῦντες, ἀπὸ μίαν πλευρὰν τῆς γηΐνης σφαίρας εἰς τὴν ἀντίθετον ταύτης. Ἐὰν τότε προσβληθῇ αὐτὸ διὰ βελόνης ἢ ἐγχειριδίου, εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, εἰς τὴν καρδίαν, εἰς τὸν στόμαχον ἢ εἰς οἱονδήποτε ἄλλο μέρος, εἶναι δυνατόν, ἐξ ἀποστάσεως πάντοτε, νὰ προκληθῶσι ἀντίστοχοι πόνοι ἢ καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος τοῦ προσώπου καθ' ὁμοίωσιν τοῦ ὁποίου ἐγένετο τὸ κήρινον εἴδωλον».

Ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Cruchet ἀναφερόμενος ἀνωτέρω τρόπος διεξαγωγῆς τῆς βασκανείας, βοηθείᾳ δηλ. κηρίνου ὁμοιώματος ἐφ' οὗ ὁ μαγγανευτὴς καταβάλλει τὰς προσπαθείας του πρὸς ἐξωλόθρευσιν αὐτοῦ, εἶναι ὁ συνειθέστερον συναντώμενος. Ὡς παράδειγμα τοιούτου εἴδους βασκανείας θὰ ἀναφέρω τὸ ἀκόλουθον γεγονός: Μία γυνὴ ἐκτελοῦσα ἡσύχως τὰ οἰκιακά της χρέη, πίπτει αἰφνηδίως νεκρά, ἄνευ οὐδενὸς φαινομενικῶς λόγου, προσβληθεῖσα ἐξ ἐντερικῆς διατρύσεως. Γενομένων ἐρευνῶν ἀποκαλύπτεται ὅτι κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, ἑτέρα γυνή, ἐχθρικῶς πρὸς τὴν πρώτην διακειμένη, ἔχουσα συμφέρον νὰ ἀπαλλαγῇ ταύτης καὶ εὑρισκομένη εἰς ἀπόστασιν πολλῶν χιλιομέτρων ἀπ' αὐτῆς, κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην λέγω, ἡ δευτέρα γυνὴ ἔνυσσεν ἰσχυρῶς διὰ καρφίδος περὶ τὴν κοιλιακὴν χώραν κήρινόν τι εἴδωλον ὅπερ εἶχε καλέσει διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς δολοφονηθείσης γυναικός.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὁ μόνος τρόπος δι' οὗ ἐκτελεῖται ἡ μαύρη μαγεία. Ὑπάρχει ἀπειρία τοιούτων.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

Ο ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Δὲν εἶνε ἑβδομάδες, οὔτε μῆνες. Εἶναι χρόνια ὁλόκληρα ποῦ τὸν βλέπουν ὅσοι εἶναι ἐδῶ, στὰς Ἀθήνας, νὰ ζῇ πάντοτε μὲ τὴν ἴδια ἀδιαφορία, μὲ τὴν ἴδια περιφρόνησι πρὸς τὴν ζωήν, τὴν ζωὴν τὴν κοσμικὴν μὲ τὰς ὑλικὰς φροντίδας της, μὲ τὰς ψευδεπιδείξεις της, μὲ τὴν κουφότητά της, μὲ τὴν ματαιότητά της.

Εἶνε ἕνας ἄνθρωπος σὰν κι' ἐμᾶς ἀπαράλλαχτα καὶ ποῦ εἶνε γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Βδελόπουλος.

Μὴ παραξενευθῆτε γιὰ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ποῦ ἀποτελεῖ τὸ θέμα μου σήμερα. Μὴ παραξενευθῆτε ὅτι κ' ἐγώ, ὅπως καὶ τόσοι

ἄλλοι — ἀστυνομίες εἰσαγγελεῖς, κύριοι, ἡ μαρίδα τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ μόρτες—δὲν ἀφίνουμε ἥσυχο τὸ ὁμοίωμα τοῦτο τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἂν πρόκειται νὰ παραξενευθῆτε, τότε πρέπει καὶ σεῖς, ὅσοι τὸν γνωρίζετε, νὰ τὸν μελετήσετε λιγάκι καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι δὲν θὰ μετανοήσητε.

Ἡ φροντὶς περὶ τῆς ἐνδυμασίας του δὲν προχωρεῖ πέραν τοῦ «καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσιν, οὐ κοπιοῦσιν οὐδὲ νήθουσιν λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολωμὸν. ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλλετο ὡς ἓν τούτων». Ἡ ἀνησυχία περὶ τῆς τροφῆς περιορίζεται εἰς τὸ «ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν....» καὶ τὸν νοῦν του καμμία ἄλλη σκέψις δὲν ἐνοχλεῖ παρὰ μόνον τὸ «μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.»

Ἐρωτῶ. Νομίζετε ὅτι εἶνε εὔκολος ἡ προσήλωσις τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς ἐπαγγελίας ταύτας; Νομίζετε ὅτι ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐκπληρῶν ταύτας κατὰ γράμμα καὶ νόημα;

Καὶ ὅμως, ἰδοὺ ὁ Βδελόπουλος, ἀπαίσιος ἀρνητὴς τῶν ἐκφυλιστικῶν μας τάσεων, ἄκαμπτος τηρητὴς τῶν νόμων τοῦ Θεανθρώπου, μοναδικὴ ἐξαίρεσις αὐτὸς ἐν μέσῳ τοῦ ἀφηνιασμένου καὶ ἀλληλοτρωγομένου κόσμου μας. ἀπαθής. ἤρεμος, ἀμέτοχος, γαλήνιος, ἄφροντις.

Εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρξεν ἕνας Διογένης καὶ ἐξεπλήσσετο ἡ τότε κοινωνία καὶ ἐκπλήσσεται καὶ ἡ σημερινή, ποῦ κατώρθωνε νὰ ζῇ ὅπως ἔζη. Εἶχε τοὐλάχιστον ἐκεῖνος τὸ εὐτύχημα νὰ δίνῃ ἀφορμὴ σὲ συζήτησιν καὶ νὰ σκέπτωνται οἱ ἄλλοι πολὺ ἂν ἔπρεπε νὰ ζοῦν ὅπως ζοῦσαν ἢ ὅπως ζοῦσε ὁ Διογένης. Ὁ σημερινὸς Διογένης, ὁ Βδελόπουλος, οὔτε αὐτὸ δὲν κατορθώνει μὲ τὴν διαγωγήν του. Παραμένει στὰ μάτια μας ἀθέατος, στὰ αἰσθήματά μας ἄγνωστος, στὴ σκέψι μας ἀδιάφορος.

Ποῦ λοιπὸν ὑπάρχει ὁ ἄνθρωπος αὐτός;

Σπήτια δὲν ἔχτισε, οὔτε ἀγόρασε, ἑταιρεῖες ἐμπορικὲς δὲν ἵδρυσε, καράβια δὲν κατέχει, καταθέσεις στὴν Τράπεζα δὲν ἔχει, ὑπουργὸς δὲν ἔγεινε, πῶς λοιπόν, θέλετε, νὰ τὸν γνωρίζουμε;

Ὁ Βδελλόπουλος! Μὰ ἐπὶ τέλους τί κάνει;

Ἁπλούστατα, κρατάει μερικὲς φυλλάδες καὶ τὸ Εὐαγγέλιον στὸ χέρι. Στὸν σταθμὸ Ὁμονοίας, ἕως ὅτου ἔρθῃ τὸ τραῖνο, ἢ μέσα στὸ βαγόνι ὅσο νὰ φθάσῃ στὸν Πειραιᾶ, ἢ στὸ ἄγαλμα τοῦ Κολοκοτρώνη ἀπὸ κάτω, ἢ στὸ ταχυδρομεῖον ἀπ' ἔξω προσπαθεῖ νὰ ἀνακόψῃ τὴν αἰωνίαν τρεχάλα τῶν ἀνθρώπων ποῦ κυνηγοῦν ἀλλόφρονες ὀλίγα χαρτονομίσματα, διὰ νὰ τοὺς ἀναπτύξῃ ὅτι ἡ πραγματικὴ εὐτυχία δὲν εἶνε ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἐν οὐρανῷ.

Τί εἰρωνεία! Τί βλακεία! Τί ὀπισθοδρομικότης!

Μέσα στὸ βαγόνι ὅταν μπαίνει, ἡ εἴσοδός του προκαλεῖ ἕνα σούσουρο, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ μιλάῃ, ἀκούγονται ὑπόκωφα πειράγματα καὶ εἰρωνεῖες καὶ σὲ λίγο κάποιος ἔξυπνος, τοῦ μιλεῖ καὶ τὸν πει-

ράζει μὲ τέτοιο τρόπο, ποῦ ὁ δυστυχισμένος Βδελόπουλος, συστρέφεται, καταπίνει, οἰκτείρει καὶ φαίνεται ὡς νὰ ἐκσπᾷ ἀπὸ τὰ μάτια του ἡ ἀρά: «οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν;»

Σὰν τὸν ἔξυπνο ποῦ ἀνέφερα, εἴμεθα σχεδὸν ὅλοι μας. Οὐδέποτε θελήσαμε νὰ διαθέσωμαι λιγάκι ἀπὸ τὴ σοβαρότητα ποῦ νομίζουμαι ὅτι ἔχομε, γιὰ νὰ ἀκούσωμε ἔστω καὶ γιὰ δύο λεπτά, τί λέει, ἐπὶ τέλους, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, νὰ δοῦμε μήπως εἶνε ἀνισόρροπος, μήπως εἶνε αἱρετικός.

Πῶς νὰ καθίσωμε νὰ κάμουμε τέτοιο πρᾶγμα στὴ μέση τοῦ δρόμου! Γιὰ νὰ ἀποσπάσῃ τὴν προσοχή μας ὁ Βδελόπουλος, πρέπει νὰ φορέσῃ μαῦρα καινούρια ροῦχα, νὰ μπῇ σὲ μιὰ κατάφωτη καὶ κατάκοσμη γνωστὴ σάλα, νὰ μᾶς δώσῃ ἀναπαυτικὰ καθίσματα καὶ ἀπὸ κεῖ νὰ μᾶς τὰ πῇ.

Ὁ Βδελλόπουλος ὅμως ἔχει ἄλλη ἰδέα. Ξέρει πῶς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, κηρύσσεται ὅποτε νἆναι καὶ ὅπου νἆναι καὶ τὸ κάνει μὲ θαυμασίαν ἐπιμονήν. Τί τὸν μέλλει καὶ ἂν δὲν τὸν ἀκοῦμε; Ἐκεῖνος κηρύσσει καὶ εἶνε ἀπολύτως βέβαιος πῶς κάνει ἀσυγκρίτως πολυτιμοτέραν καὶ ὠφελιμοτέραν δουλειά, ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ κόσμου ποῦ περνοῦν ἀπ' ἐμπρός του.

Ἐμεῖς φαινόμεθα πῶς τὸν περιφρονοῦμεν. Κατ' οὐσίαν ὅμως αὐτὸς μᾶς περιφρονεῖ, διότι εἶνε ὁ ἄνευ ὑποδείγματος περιφρονητὴς τῆς ζωῆς ποῦ λέμε πῶς ζοῦμε ἐμεῖς οἱ ἄλλοι.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΡΑΝΤΖΑΣ

ΔΙΑΤΙ ΚΑΙ ΠΩΣ

Ὁ ἄνθρωπος πῶς διακρίνεται, διὰ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ πνεύματος, ἢ τοῦ λόγους;

Ἐκτὸς συζητήσεως. Ὁ ἄνθρωπος διακρίνεται διὰ τοῦ πνεύματος. Ἄλλως τε ἄνθρωπος σημαίνει πνεῦμα, ἐνῷ πνεῦμα δύναται νὰ μὴ σημαίνει ἄνθρωπον. Τὰ ἄλλα εἶναι κατώτερα χαρακτηριστικὰ ἢ τέλος πάντων συντελεστικὰ στοιχεῖα ἢ ἐκδηλωτικὰ μέσα τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ πνεῦμα ἀποτελεῖ τὸ ἄτομον, ἡ δὲ προσωπικότης ἀνήκει εἰς τὸ πνεῦμα καὶ ὄχι εἰς τὸν ἄνθρωπον.

Ἐννοεῖτε αὐτοὺς τοὺς συλλογισμούς;

Ὑποθέτω ναὶ καὶ ἀντιστρέφω τὴν ἐρώτησίν σας.

Ὁ ἄνθρωπος πῶς δύναται καλλίτερον νὰ ἐκδηλώσῃ καὶ νὰ βεβαιώσῃ τὴν προσωπικότητά του;

Πρωτίστως, πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ τὴν δύναμιν τῆς κυριότητος καὶ τῆς ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ἀντιθέτως δηλ. τοῦ ὅτι συνήθως κάμνομεν, προσπαθοῦντες νὰ ἐξουσιάσωμεν τοὺς ἄλλους, χωρὶς νὰ ἔχωμεν τοῦτο πράξει προγενεστέρως ἐφ' ἡμῶν.

Ὕστερον ὀφείλει νὰ ἐπιβάλῃ σιωπὴν εἰς ὅλας τὰς ἀσκέπτους κινήσεις του.

Ὁ λόγος εἶνε μία δυναμικὴ ἰδιότης, ἀποσκοποῦσα νὰ διαδηλώσῃ εἰς τὴν Δημιουργίαν τὸ συνειδητὸν καὶ λογικευμένον ἔργον τοῦ Δημιουργοῦ. Ὁ λόγος, ὢν ἀντανάκλασις τῶν μυχίων μας σκέψεων, ἀποτελεῖ ταὐτοχρόνως τίτλον ἀνυψώσεως ἢ καταπτώσεως τῆς ἀνθρωπίνης διανοητικότητος.

Τοιαύτης ἀντιλήψεως ἐκλαμβανόμενος ὁ λόγος (εἰς ἄκρον ὑψηλῆς καὶ ἐκτεταμένης) πρέπει πᾶς σώφρων ἄνθρωπος, ἰσχυρὸς ἐπὶ τοῦ ἀτόμου του, πρέπει νὰ προτιμᾷ τὴν σιωπὴν τῶν ἀσκόπων λόγων.

Ὁ χαρακτήρ, εἶνε διαπλαστὸν ἢ διαπλαστέον προσὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Τί εἶνε ἡ σολωμονική;

Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου, μὴ θίγεις τοιαῦτα ζητήματα. Εἶνε καὶ αὐτὸ κάτι καὶ δύνασαι νὰ τὸ μάθῃς ὅταν πολὺ ὡριμάσει ἡ ἡλικία σου.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπόφευγε καὶ μὴ ἀσχολεῖσαι ἐπὶ τοιούτων διότι ζημίαν θὰ προξενήσῃς εἰς σεαυτόν. Ἄφες τὰς γραίας καὶ τοὺς ἀξέστους νὰ διασπείρωσι μυστήρια καὶ μὴ ἐνοχλοῦ.

Ἔχεις εὐαγγέλιον; Μελέτα.

Καὶ ἐπιστολὴν ἂν σοὶ γράψω δὲν θὰ διαφωτισθῇς περισσότερον, ἐπὶ τῆς προηγουμένης ἐρωτήσεως διὰ τοὺς μεσάζοντας.

Παρακολούθει τὸν ἑαυτόν σου, συλλάμβανε πᾶσαν σκέψιν καὶ πρᾶξιν του, ἔσο παρατηρητικός, σχολιαστὴς καὶ δικαστὴς τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν αὐτην πολλὰ θὰ ἀρυσθῇς. Παραλλήλως, ἡ μελέτη.

Τὸ ἐννοῶ· ἔχεις πολλὰς ἀπορίας, ἀλλὰ μὴ σπεύδεις. Μὴ ζητεῖς κατώτερα σοῦ, ἀλλὰ μὴ τρέπεσαι καὶ εἰς πολλῷ ἀνώτερα. Χαλιναγώγησε τὰς εὐγενεῖς σου ὁρμὰς καὶ θέλεις ἀσφαλῶς πολὺ προοδεύσει.

Ποῖος ὁ χαρακτὴρ τοῦ καλοῦ;

Βλέπω ὅτι ὑποβάλλονται ἐρωτήσεις αἵτινες οὐχὶ μόνον βιβλίον ὁλόκληρον ἀπαιτοῦν ἵνα ἐκτεθοῦν ἀλλὰ καὶ ἀποτελοῦσι τὸ μῆλον τῆς ἔριδος ὅλων τῶν Αἰώνων καὶ ὅλων τῶν Σοφῶν.

Τί νὰ εἴπω;

Ἰδοὺ σᾶς δίδω τὴν γνώμην μου.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ καλοῦ, εἶνε ἡ χαρὰ ἐν τῇ βαθυτάτῃ εἰρήνῃ, ἡ καθολικὴ συνείδησις καὶ ἡ εὐχαρίστησις τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ζωῆς.

Σκεφθῆτε ἐπὶ τῶν λέξεων αὐτῶν. Ἐλπίζω νὰ ἐννοήσετε πολλά.

Ἀμὼν-Ρὰ

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΔΙΑΛΕΞΙΣ

Τὴν Τρίτην, 1 Μαρτίου ὥραν 6 1)2 μ. μ. ὁ γνωστὸς εἰς τοὺς πνευματιστικοὺς κύκλους καὶ πολύτιμος φίλος τοῦ «Ἔωνος» κ. Σ. Συρμόπουλος, ἔκαμε διάλεξιν περὶ τῶν Ἀποκρύφων Ἐπιστημῶν, εἰς τὸ ἐνταῦθα Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων.

Τὴν ἀγγελίαν τῆς διαλέξεως μετὰ ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἀνεγνώσαμεν καὶ τοῦτο διότι, αἱ διαλέξεις, εἶνε ἓν τῶν συντελεστικωτέρων μέσων πρὸς διάδοσιν τῆς μεταφυσικῆς ἐπιστήμης, τῆς ὁποίας ἐντελῶς ἀμυδρὰν ἰδέαν ἔχει τὸ ἑλληνικὸν κοινόν.

Ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ἡ διάλεξις αὐτὴ τοῦ κ. Συρμοπούλου, εἶνε ἡ τρίτη ποῦ ἐγένετο ἀπὸ πέρυσι καθόσον προηγήθησαν δύο ἄλλαι τοῦ ἰδίου, εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ εἰς τὸν Σύλλογον Παρνασσοῦ.

Δύναται νὰ λεχθῇ, ἀσφαλῶς, ὅτι ἡ διάλεξις ἦτο τελεία καὶ ἐπέτυχε πλήρως. Ὁ ὁμιλητής, ἠναγκασμένος, λόγῳ τοῦ γενικοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐξέλεξε, νὰ θίξῃ ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν. ἀνέπτυξε εἰς τὰς γενικὰς αὐτῶν ἐννοίας τὸν Πνευματισμόν, Μαγνητισμόν, Μαγείαν, Ἀλχημείαν κλπ. καὶ ἔδωσε καὶ ἀνάλυσιν—τὴν μόνην βάσιμον καὶ ἀληθῆ— τοῦ τρισυποστάτου τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν περιωρίσθη ὅμως ἕως ἐδῶ. Εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἀκροατηρίου του ἔθεσε καὶ τὴν πάλην καὶ τὰ προβλήματα καὶ τὰς συγκρουομένας γνώμας τῆς θετικῆς ἐπιστήμης πρὸς ἑαυτὴν καὶ πρὸς τὴν μεταφυσικήν.

Ὁμιλῶν περὶ τῆς ὑπὸ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ὑποστηριζομένης δοξασίας ὅτι πλεῖστα γεγονότα ἐξηγοῦνται διὰ τῆς μηχανικῆς τοῦ Σύμπαντος, ἔκαμεν ὡραιοτάτην ἀποστροφὴν εἰπὼν ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς ἄνω γνώμης, δύνανται νὰ διασκορπίσωσιν εἰς τον ἀέρα ἀριθμόν τινα ψηφίων τοῦ ἀλφαβήτου μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ μηχανικὴ τοῦ σύμπαντος θὰ τὰ συναρμολογήσῃ καὶ θὰ ἀποτελέσῃ διὰ τούτων..... ποίημα!

Ὁ ὁμιλητὴς δὲν παρέλειψε νὰ βασισθῇ ἐπὶ ὡρισμένων ἐπιστημονικῶν κορυφῶν, ὅπως τοῦ δόκτωρος Du Potet, τοῦ συνταγμα- De Rochas, κλπ.

Εὐχαρίστως παρετηρήσαμεν ὅτι τὸ ἀκροατήριον ποῦ εἶχε γεμίσει τὴν αἴθουσαν τοῦ Λυκείου παρηκολούθησε μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος τὴν διάλεξιν, ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶνε ὅτι μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς, ὅμιλοι τινες ἐξηκολούθουν νὰ παραμένουν συζητοῦντες ἐπὶ τοῦ ἀναπτυχθέντος θέματος.

Ὁ κ. Σ. Συρμόπουλος, εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ διαθέσῃ διὰ τὸν «Ἔωνα» τὴν ὡραίαν αὐτὴν διάλεξιν, συνεπείᾳ αἰτήσεώς μας καὶ τὴν δημοσίευσίν της θ' ἀρχίσωμεν προσεχῶς.

Ἔχομεν νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως αἱ διαλέξεις αὗται π κνωθοῦν εἰς τὸ μέλλον, ἀφοῦ ἄλλως ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ κοινὸν πραγματικῶς ἐνδιαφέρεται.

Α. Χ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατόπιν τῶν διατυπωθεισῶν γνωμῶν καὶ ἀποριῶν ἐκ μέρους τῶν ἀναγνωστῶν μας, καθιστῶμεν γνωστὰ τὰ κάτωθι.

α) Δεχόμεθα ὅπως οἱ φοιτηταὶ καὶ μαθηταὶ τῶν γυμνασίων πληρώνουν μικροτέραν συνδρομήν. Ὁρίζομεν λοιπὸν τὴν συνδρομὴν τούτων εἰς δραχ. 15 ἐτησίως καὶ δραχ. 8 δι' ἓξ μῆνας.

β) Δὲν πρέπει παρ' οὐδενὸς νὰ νομισθῇ ὅτι ἡ συνδρομὴ εἶνε ὑπερβολική. Κάθε ἄλλο· ὁ Ἑων δὲν εἶνε ἡ Σφαῖρα. Ἐξ ἄλλου, ὁ τυπογραφικὸς χάρτης καὶ τὰ ἡμερομίσθια διαρκῶς αὐξάνουν και καθιστοῦν πᾶσαν ἐργασίαν προβληματικήν. Ἡμεῖς πρῶτοι ἐστενοχωρήθημεν, διότι εὑρέθημεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὁρίσωμεν τοιαύτην συνδρομήν.

γ) Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦμεν παντάπασιν νὰ κερδίσωμεν. Ἀπ' ἐναντίας. Γνωρίζομεν ὅτι θὰ χάσωμεν, ἀλλὰ θὰ ἠθέλαμεν νὰ χάσωμεν ὄχι περισσότερα τῶν ὅσων πληρώνομεν διὰ τὸ τρέχον ἔτος τοῦ περιοδικοῦ. Δηλοῦμεν διὰ τελευταίαν φοράν. Τὸ ἔργον μας εἶνε ἰδεολογία καὶ ὄχι ἐπιχείρησις.

δ) Εὐχαρίστως δεχόμεθα συνδρομητὰς ὑπὸ ψευδώνυμα. Τοῦτο οὐδόλως μᾶς ἐμποδίζει.

× × ×

Ὁ κ. Willy Münzenberg, ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ Clarté δίδει φρικιαστικὰς πληροφορίας περὶ τοῦ λιμοῦ τοῦ μαστίζοντος τὴν Ρωσσίαν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν προσβληθέντων ὑπὸ τὰς πείνεις ἀνέρχεται εἰς 20-33 ἑκατομμύρια ψυχῶν δηλ. περίπου ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας. Οἱ κάτοικοι περιέπεσαν εἰς βάρβαρον κατάστασιν καὶ ἤρχισαν ἀλληλοτρωγόμενοι διὰ νὰ ζήσωσιν. Τρώγουσι ὄχι μόνον πτώματα ἀλλὰ καὶ ζῶντας. Εἰς τὸ χωρίον Ξαμένικα (Κυβερνεῖον τοῦ Σαμαρᾶ) πολλαὶ οἰκογένειαι ἐξέθαψαν πτώματα ἐκ τοῦ νεκροταφείου καὶ τὰ ἔψησαν καὶ τὰ ἔφαγαν. Εἰς τὰ χωρίον Σταβίνκα, μία χωρικὴ ἔδωσε εἰς τὰ τέκνα της νὰ φάγωσι τὸ πτῶμα τῆς ἰδίας θυγατρός της ἀποθανούσης τὴν προτεραίαν..... Ποία λοιπὸν τρομερὰ κατάρα ἐπέπεσεν ἐπὶ τῆς χώρας αὐτῆς; Ἀνεξιχνίαστοι αἱ βουλαὶ τοῦ Ὑψίστου.

× × ×

Μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐλάβομεν τὸ 1ον καὶ 2ον φυλλάδιον τοῦ ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένου δεκαπενθημέρου φιλολογικοῦ περιοδικοῦ «Βωμός». Τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἐξεδίδετο ἐν Ἀθήναις τὸ 1918. Ὁ Βωμὸς εἶνε καθαρῶς φιλολογικὸν περιοδικόν, μὲ περιωπήν, μὲ συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ ἔργου του, ἀνεξάρτητον ἐντελῶς καὶ τὸ συνιστῶμεν πρὸς πάντας θερμῶς. Εἰς τὸ φυλλάδιον ποῦ ἐλάβομεν σημειώνομεν τὴν συνεργασίαν τῶν κ. κ. Παλαμᾶ πατρὸς Φ. Γιοφύλη, Τυμφρηστοῦ, Ἀλεβροπούλου, Δ. Βάλσα, κλπ. κλπ. Τὰ Ἀθηναϊκὰ βιβλιοπωλεῖα τὸ πωλοῦν ἤδη. Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἀπευθυντέον: Revue Littéraire Vomos. 33, Rue

πίστης πληροφορούμεθα ὅτι τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἄνω βιβλίου, θὰ ἀκολουθήση ἡ ἔκδοσις ἑτέρου τόμου περὶ τοῦ Βίου τοῦ Πλωτίνου, συγγραφέντος ὑπὸ τοῦ Πορφυρίου καὶ μεταφραζομένου ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κειμένου ὑπὸ τοῦ ἰδίου κ. Α. Χαλᾶ.

× × ×

Ἀπὸ τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου τοῦ Πνευματισμοῦ τὸ ἐκδιδόμενον ἐν Βελγίῳ, τοῦ μηνὸς Μαρτίου, πληροφορούμεθα μίαν πολὺ ἐνδιαφέρουσαν εἴδησιν περὶ τῶν συμπερασμάτων εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξεν τὸ πρῶτον Ἐθνικὸν Συνέδριον τοῦ Πνευματισμοῦ. Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν 19 συμπερασμάτων τοῦ Συνεδρίου, ἀναφέρει ρητῶς ὅτι πάντα τὰ σχετικὰ ἱδρύματα, αἱ Ἑταιρεῖαι, τὰ Κέντρα καθὼς καὶ ὅλοι οἱ πνευματισταὶ τοῦ κόσμου, δέον νὰ ἐργασθῶσιν διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς εἰρήνης ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν βαρβαροτήτων λαοῦ πρὸς λαὸν καὶ διὰ τὸν προσανατολισμὸν τῶν ἐθνικῶν πολιτικῶν πρὸς τὸν σεβασμὸν τοῦ δικαίου.

× × ×

Ἡ νεαρὰ Δημοκρατία τῆς Τσεχοσλοβακίας παραλλήλως πρὸς τὴν ἄλλην δρᾶσιν της, τὴν πολιτικήν, ἐμπορικήν, ἐπιστημονικήν, οἰκονομολογικὴν κλπ. ἐργάζεται καὶ διὰ τὰς μεταφυσικὰς ἐπιστήμας. Ἀξίζει νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ κίνησις καὶ ἡ δρᾶσις της ὑπερβαίνει πᾶσαν προσδοκίαν. Εἰς τὴν πρωτεύουσαν Πράγαν, λειτουργοῦν πέντε πνευματιστικαὶ ἑταιρεῖαι πλὴν τῶν ἄλλων ἑνώσεων τῶν ἀποκρύφων ἐπιστημῶν, εἰς ὅλην δὲ τὴν Δημοκρατίαν ἐκδίδονται ἤδη πλέον τῶν δέκα πνευματιστικῶν ἐπιθεωρήσεων. Ἡ πνευματιστικὴ κίνησις εἰσεχώρησεν ἤδη εἰς Σιλεσίαν, Μοραβίαν, Σλοβακίαν, Κράλεβε κλπ. κλπ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κεντρ. Πρακτ. Τύπου, Κάϊρον. Σᾶς ἐγράψαμεν. ***Β. Βογ.*** Σμύρνην. Ἐλάβομεν συνδρομὴν καὶ εὐχαριστοῦμεν. Φυλλάδια ἀπεστάλησαν συμφώνως ἐπιθυμίᾳ σας. ***Ν. Μούτσικ.*** Τρίκκαλα. Πολὺ ἀποροῦμεν, ὁπωσδήποτε θὰ περιμένωμεν εἰδοποίησίν σας. ***Χρ. Μπ.*** Κέρκυραν. Ἐλάβομεν ἀμφότερα καὶ σᾶς γράφομεν. ***Π. Μαρτ.*** Κέρκυραν. Ἐλάβομεν καὶ γράφομεν ***Ι. Μεγαλοφ.*** Κάϊρον. Ἀφοῦ δὲν εἶνε δυνατὸν δὲν πειράζει. Ὅπως θέλετε. ***Μ. Διαρομ.*** Νοσοκομεῖον Σμύρνης. Ἐλάβομεν ἐπιστολήν σας. Μὲ χαρὰν σᾶς ἀναμένομεν. ***Γ. Γεωργ.*** Καλλίπολιν. Συνδρομή σας ἐλήφθη Εὐχαριστοῦμεν. Φύλλα ἐστάλησαν. ***Θ. Καμενόπ.*** Τ. Τ. 929. Ἐσημειώσαμεν γραφόμενά σας. ***Δ. Καρποῦζ.*** Λαμίαν. Σᾶς ἀπεστάλησαν ζητηθέντα. ***Π. Γιαλ.*** Πειραιᾶ. Σᾶς ἐγράψαμεν σχετικῶς πρὸς τὴν συνδρομήν σας. ***Αἰ Χαλ.*** Ἐλάβομεν ἀπαντῶμεν. ***Ἀλέξ. Δημ.*** Βόλον. Εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς τὰς τόσας ἐρωτήσεις σας. Προηγουμένως σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψετε ἂν θέλετε μόνον φιλολογίαν νὰ διαβάσητε ἢ καὶ ἄλλους κλάδους διανοήσεως. Ἔχετε πρὸ παντὸς ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ἕκαστος κλάδος εἶνε καὶ λαβύρινθος βιβλίων. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς διευκολύνωμεν. ***Γ. Βαβαρ.*** Σμύρνην. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς λόγους καὶ τὰς σκέψεις σας μὲ τὰς ὁποίας συμφωνοῦμεν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς νῦν ἀναγνώστας, οὗτοι δύνανται ἁπλούστατα νὰ μεταβληθῶσιν εἰς συνδρομητάς, ἐφ' ὅσον ἔχουσι τὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ ἡμεῖς τὴν ἔνδειξιν αὐτοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἀναμένομεν, διὰ νὰ βασίσωμεν καλὰ καὶ σταθερὰ τὴν περαιτέρω πορείαν μας. ***Κ. Δαμπρ.*** Τ. Τ. 929. Πράγ. ὁ πρῶτος τόμος φαίνεται ὅτι θὰ γίνῃ ἄρτιος, μὲ 384 σελίδας. Ἐνεργήσατε καὶ σεῖς ὁ δεύτερος τόμος νὰ γίνῃ ἀρτιώτερος. ***Τ. Σκεδρ.*** Salt Lake. Σᾶς ἀπεστάλησαν.

Ὁ «Ἔων» πωλεῖται ἐν Ἀθήναις ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰ κάτωθι περίπτερα, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δὲ ἀπὸ τὰ Πρακτοκτορεῖα τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλλην. Τύπου:

1) Σταθμὸς Κηφισσίας: Περίπτερον κ. Γ. Λαμπρινοῦ, δεξιᾷ τῷ εἰσερχομένῳ.

2) Σταθμὸς Σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν-Πειραιῶς κ. Θεοχάρη.

3) Περίπτερον κ. Λ. Παπαγιάννη, ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ Πατησίων, γωνία φαρμακείου Μαρινοπούλου.

4) Κατάστημα κ. Γιαννοπούλου, Χαυτεῖα, ἔμπροσθεν παντοπωλείου Ψαραύτη καὶ Κηρύκου.

5) Περίπτερον κ. Φρειδερίκου, γωνία Αἰόλου-Πανεπιστημίου

6) Περίπτερον κ. Θ. Δραγώνα, Χαυτεῖα, γωνία ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Σταδίου.

7) Περίπτερον κ. Α. Παπλωματοπούλου καί Σια, γωνία Ἀρσακείου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου καὶ Πεσματζόγλου.

8) Ἐκδοτικὸς οἶκος κ. Βασιλείου, Σταδίου 42.

Διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ φοιτητάς.— *Ὁ ἐγγράφων τρεῖς συνδρομητὰς λαμβάνει δωρεὰν τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα τεύχη τοῦ Ἔωνος, ὁ ἐγγράφων πέντε γίνεται συνδρομητὴς δωρεὰν ἐπὶ ἓξ μῆνας, ὁ ἐγγράφων ὀκτὼ γίνεται συνδρομητὴς δωρεαν ἐπὶ ἔτος.*

Οἱ ἐπιθυμοῦντες προηγούμεεα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ, παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὰ γραφεῖα μας, ἀποστέλλοντες συνάμα καὶ τὸ ἀντίτιμον, πρὸς λεπτὰ 50 ἕκαστον.